

Sygn. akt XVCa 808/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny- Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Brygida Łagodzińska

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2015 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w G.

przeciwko M. G.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rawiczu

z dnia 11 lutego 2015 roku

sygn. akt IC 354/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rawiczu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Sygn. akt XVCa 808/15

UZASADNIENIE

Pozwem zarejestrowanym w dniu 12 sierpnia 2013 r. w Sądzie Rejonowym w (...) w L. w postępowaniu elektronicznym powód (...) w G. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. G. kwoty 5.790,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy (...) w L. stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i sprawę przekazał do Sądu Rejonowego w L..

Powód w Sądzie Rejonowym w Lesznie uzupełnił pozew zgodnie z art. 505³⁷ k.p.c.

W uzasadnieniu podał, że pozwana zawarła z (...) S.A. umowę kredytu ratalnego. Nie wywiązywała się z zobowiązań wynikających w powyższej umowie przez co została ona wypowiedziana, a konsekwencji wskazany bank wystawił przeciwko pozwanej Bankowy Tytuł Egzekucyjny i wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanej, które jednak nie doprowadziło do spłaty zadłużenia. Powód dalej wskazał, iż stał się wierzycielem pozwanej z tytułu zobowiązań wynikających ze wskazanej wyżej umowy, albowiem nabył ją od (...)S.A. na podstawie umowy cesji wierzytelności. Powód podniósł, że pozwany zawarł z nim porozumienie z dnia 8.11.2013 r. dotyczące warunków spłaty zobowiązania, z którego pozwany się nie wywiązał. Powód działa w procesie przez profesjonalnego pełnomocnika.

Pozwana na rozprawie w dniu 11 lutego 2015 r. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Pozwana nie zakwestionowała roszczenia w stosunku do (...) S.A., ale zakwestionowała zasadność roszczenia powoda, zaprzeczyła jakoby powód nabył przedmiotową wierzytelność, zaprzeczyła twierdzeniom powoda jakoby powód był jej wierzycielem, ponadto z ostrożności procesowej podniosła zarzut przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy w Rawiczu w punkcie 1. oddalił powództwo, w punkcie 2. kosztami postępowania obciążył powoda.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniosł powód zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego - poprzez bezpodstawne przyjęcie przez Sąd I instancji jakoby powód nie udowodnił legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia oraz nie wykazał stosunku prawnego pozwanej z (...)S.A, mimo iż w dokumentacji sprawy znajdują się zarówno wyciąg z umowy cesji jak i wyciąg z załącznika do tej umowy zawierający dane nabytej wierzytelności, umowa zawarta przez stronę pozwaną z poprzednim wierzycielem, Bankowy Tytuł Egzekucyjny, wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz postanowienie o umorzeniu postępowania, porozumienie wraz z aneksem, jak i wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda,

- naruszenie art. 65 k.c. w zw. z art. 509 k.c. poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do uznania umowy cesji za nieskuteczną, podczas gdy powód przedłożył do akt sprawy potwierdzoną za zgodność z oryginałem umowę cesji wierzytelności, zawierającą wszelkie elementy przedmiotowo oraz podmiotowo istotne, by uznać cesję za skuteczną,

- naruszenie art. 511 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że nie został spełniony wymóg stwierdzenia przelewu wierzytelności mimo przedłożenia przez powoda do akt sprawy umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika do umowy cesji oraz wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda,

- naruszenie art. 233 k.p.c. polegające na błędnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wyrażającej się w uznaniu, że treść porozumienia zawartego z pozwanym stanowi dla Sądu niewystarczającą podstawę do oceny prawidłowości wyliczenia dochodzonej pozwem kwoty oraz uznaniu, że złożona przez powoda umowa zawarta przez pozwanego z poprzednim wierzycielem, wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda oraz wyciąg z umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem załącznika, nie stanowią dowodu na okoliczność potwierdzenia wysokości nabytej wierzytelności przez powoda,

- naruszenie art. 917 k.c. poprzez jego niezastosowanie, wyrażające się dokonywaniem przez Sąd ustaleń niweczających treść zawartej przez strony umowy porozumienia, do której w dniu 30.01.2013 r. podpisany został aneks,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 353¹ k.c. poprzez jego niezastosowanie, polegające na dokonywaniu przez Sąd ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zawartej przez strony umowy porozumienia z dnia 25.09.2012 r., a w szczególności poczynionych w niej zgodnych ustaleń stron w zakresie wysokości istniejącego zobowiązania, podczas gdy w porozumieniu pozwany złożył oświadczenie o uznaniu roszczenia i dokonywał wpłaty na rzecz powoda,

- naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu przez Sąd, że strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne,

- naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie przy swej ocenie przedłożonych przez powoda dowodów w postaci: wniosku o nadanie klauzuli wykonalności Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu oraz korespondencji poprzedniego wierzyciela z Komornikiem,

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym przyjęciu jakoby powód nie udowodnił przedłożoną umową z jakiego stosunku prawnego dochodzi wiarygodności ze względu na wskazanie innych numerów umów, podczas gdy zarówno w pozwie z dnia 9.08.2013 r. oraz w dokumentach załączonych pisma procesowego z dnia 18.02.2014 r. powód przedłożył tę samą umowę kredytową o numerze (...), a ponadto polegający na uznaniu, iż powód wywodzi swoje roszczenie z umowy podczas gdy podstawą dochodzonego w okolicznościach niniejszej sprawy roszczenia jest porozumienie zawarte przez pozwanego z powodem, co miało istotny wpływ na wynik sprawy,

- nierozpoznanie istoty sprawy.

Mając na uwadze powyższe, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie zgodnie z żądaniem pozwu, zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych za II instancję, ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz pozostawienie temu sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

W szczególności zasadne okazały się zarzuty błędnej oceny dowodów i – co za tym idzie – nierozpoznania istoty sprawy. Stąd konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanego zarzutu naruszenia przepisów postępowania cywilnego, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nie obarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należytej przeprowadzonego postępowania mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego.

Przechodząc do omówienia naruszenia przez Sąd I instancji określonej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów wskazać należy na uchybienia tego Sądu w ocenie materiału dowodowego. Art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zgodzić się należy z poglądem, iż skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (wyrok SN z 4 sierpnia 2009 r., II PK 261/08, LEX nr 707877; podobnie np.: wyrok SN z 29 września 2005 r., wyrok SN z 7 października 2005 r., IV CK 122/05, LEX nr 187124; wyrok SN z 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, LEX nr 172176).

W niniejszej sprawie ocena dowodów poczyniona przez Sąd I instancji nie została dokonana w sposób kompleksowy i jest fragmentaryczna. Sąd ocenił dokumenty przede wszystkim z naruszeniem zasady wszechstronności. Wszechstronność w ocenie dowodów oznacza dokonanie rzeczowej oceny z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności - por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966 r., II CR 423/66, OSNPG 1967, nr 5-6, poz. 21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, LEX nr 80266; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, LEX nr 80267).

W ocenie Sądu Okręgowego zastrzeżenia budziła dokonana przez Sąd I instancji ocena dowodu w postaci umowy o kredyt gotówkowy nr (...), umowy przelewu wiarygodności z dnia 26 kwietnia 2011 r., załącznika do umowy cesji wiarygodności, porozumienia nr (...). Zdaniem tego Sądu powód nie wykazał zarówno istnienia stosunku prawnego

pozwaną z (...) S.A., jak i nie wykazał dokonania przelewu przedmiotowej wierzytelności. Nie sposób zgodzić się z Sądem Rejonowym, jakoby numer umowy kredytu i data jej zawarcia nie zostały oznaczone w treści umowy przelewu wierzytelności. Wskazać bowiem należy, że umowa kredytu gotówkowego zawarta pomiędzy pozwaną a (...) S.A. (k. 22) została oznaczona poprzez nr modułu: (...), widniejący w umowie kredytowej. Co więcej sama pozwana na rozprawach z dnia 28 maja 2014 r. i 11 lutego 2015 r. przyznała, iż nie kwestionuje zasadności roszczenia wobec (...).

W kontekście niniejszej sprawy należy mieć przede wszystkim na względzie, że do akt niniejszego postępowania powód przedłożył umowę przelewu wierzytelności z dnia 26 kwietnia 2011 r. Z treści tej umowy wynika, że załącznik – wyciąg z listy wierzytelności objętych pakietem wierzytelności A lub pakietem wierzytelności B stanowi integralną część umowy. Niewątpliwym zatem jest, iż przedłożony przez powoda załącznik do umowy cesji stanowi składnik umowy. Nie można także przyznać racji twierdzeniom tego Sądu, który uznał, że treść omawianego załącznika jest niezrozumiała, nie wskazuje o jaką wierzytelność chodzi i z tytułu jakiej umowy.

W szczególności wskazać trzeba, że dane ujęte w wyciągu z załącznika do umowy cesji zawierały przede wszystkim oznaczenie umowy o kredyt gotówkowy poprzez podanie nr modułu, jak również obrazowały obok kwoty zakupionego przez powoda kapitału kredytowego także inne części składowe zadłużenia oraz wszelkie dane identyfikujące dłużnika – imię, nazwisko, PESEL, adres zamieszkania. Należy zauważyć, iż wyciąg ten stanowi niewątpliwie załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności wymieniający w sposób szczegółowy te wierzytelności, które na podstawie przedmiotowej umowy nabyła od (...) S.A. strona powodowa. Przedstawiony załącznik obejmuje wprawdzie jedną tylko wierzytelność lecz ze względu na ochronę danych osobowych pozostałych dłużników wymienionych w załączniku powód wskazał, iż nie był uprawniony do przedłożenia całego dokumentu załącznika. Wbrew argumentacji zawartej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku załącznik ten zawiera zatem wszelkie informacje przedmiotowo i podmiotowo istotne.

Zastrzeżenia budzi także ocena dokonana przez Sąd Rejonowy porozumienia nr (...) z dnia 24 października 2012 r. (k. 38-39). Znamiennym jest, że na mocy przedmiotowego dokumentu pozwana potwierdziła, że w dniu 18 czerwca 2008 r. zawarła z (...) umowę kredytu gotówkowego nr (...) oraz że powód nabył w/w wierzytelność w dniu 31 maja 2011 r. na podstawie umowy cesji zawartej pomiędzy (...) S.A. a powodem. W omawianym dokumencie pozwana w całości uznała swój dług wynikający z umowy kredytu gotówkowego nr (...) (§ 1 pkt 1, 2, 3 porozumienia nr (...)). Wprawdzie numer kredytu gotówkowego został wskazany w omawianym dokumencie bez jego dwóch ostatnich cyfr, tj. (...), jednakże w ocenie Sądu II instancji powyższa nieścisłość wynikała ze zwykłego pominięcia tych dwóch cyfr, wskazujących na datę zawarcia umowy.

Ponadto wskazać należy, że na rozprawie w dniu 28 maja 2014 r. stawiała się pozwana, która oświadczyła, że nie kwestionuje zasadności roszczenia. Podała także, że nie jest w stanie zapłacić długu, ponieważ jest osobą niezamożną i nie ma żadnego dochodu. Z kolei na rozprawie przeprowadzonej w dniu 11 lutego 2015 r. podniosła m.in. że nie kwestionuje zasadności roszczenia (...) S.A., ponieważ w istocie zawarła umowę o kredyt gotówkowy z tym podmiotem. Wskazała jednak, że ze względu na to, iż roszczenia w niniejszej sprawie dochodzi inny podmiot, wnosi o oddalenie powództwa.

W kontrolowanej sprawie Sąd meriti zupełnie pominął wyżej powołane twierdzenia pozwaną. Zdaniem Sądu Okręgowego omawiane naruszenie stanowi istotny błąd proceduralny. Jest to tym istotniejsze, gdyż pomimo że pozwana zajęła stanowisko procesowe w sprawie i podjęła polemikę z twierdzeniami pozwu, nie stało się to podstawą rozważań Sądu orzekającego.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., Sąd Odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania – tak orzeczono w sentencji wyroku.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Rejonowy będzie musiał rozważyć prawdziwość okoliczności wskazanych w pozwie, z uwzględnieniem objęcia umową cesji również wierzytelności przysługującej (...) S.A. przeciwko M. G., ze szczególnym uwzględnieniem dokładnego wyliczenia należności głównej, roszczenia odsetkowego, oraz kosztów, które zostały wygenerowane wskutek braku spłaty przedmiotowej umowy kredytu. W tym zakresie Sąd Rejonowy

będzie zobligowany do dokonania kompleksowej oceny zgromadzonych dokumentów, w szczególności porozumienia nr (...) z dnia 24 października 2012 r., zestawienia należności znajdującego się na k. 43-44. Stosownie do tak przeprowadzonej wnikliwej oceny dowodów należy ustalić stan faktyczny i dokonać jego subsumcji pod normy prawne stanowiące podstawę roszczenia procesowego, czego rezultatem będzie prawidłowe rozstrzygnięcie. Ponadto Sąd pierwszej instancji zobowiązany jest odnieść się do podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia zgłoszonego na rozprawie w dniu 11 lutego 2015 r.

Ze względu na to, że zasadne były zarzuty naruszenia prawa procesowego, a dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne były obarczone błędem, to nie mogły być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego. Wobec powyższego ustalenia, bezprzedmiotowa jest szczegółowa analiza dalszych zarzutów apelacji.

/-/ B. Łagodzińska